

## **Nea ehia se wuhu fa yare pre-eclampsia ho**

Yare pre-eclampsia ye yare a mmea pii ya. Eye nyinsenmu yare titiriw a ayaresafo nnim. Etumi adi apemfo dem. Nnipa pii nni yare yi ho nimdii anaa ntease biara. Eyi nti akwan a wobefaso asiw ano kwan ho nimdii sua.

Pre-eclampsia yare ho nsemfua a ehia.

**Yare yi ye den?**

Eye nyinsen mu yare soronko. Etumi ka opemfono ne neyafuno anaa abofra no nyinaa. Mpen pii no yare yi nye denden biara. Ebi ano ye den. Se ekoba no saa a, etumi di opemfo no dem. Etumi gyaw opemfono twa anaa soroka yare. Se opemfo no nya otwa yare a, ayaresafo to no din se 'eclamosia'.

**Hena na ebetumi anya yare yi?**

Mpen pii mono, se woyi apemfo du biara a, emu baako beya yare yi. Ne titiriw ne:

Woa woa anyinsen nea edi kan.

Woadi mfe mfe aduannan ne akyiri.

Woa wo mmuduru boro 35 - emmea a woso/ emmea akesefo.

Woho mogyamu nipa se womaame anaa wonuabea bi ayare bi pen

Wowo mmogya mmoroso yare

Wo nyinsen a etwa to adi mfe du ne akyiri.

Woa wowo mmogya mmoroso, mogya mu asikyire yare anaa dwonso mu yarewa ahorow

Mmea a eturu boro abofra baako, wowo abofra akyi ntem.

Mmea a ayare bi pen.

**Den na ede yarewa ba?**

Yarewa ba w'oawode mu a etaa siw mogya a ereko woba mu no ho kwan. Saa ohaw yi taa yi neti wo nyinsen ahyaase. Yare no hye ase defi beye bosome anande ko .

**Eho nsenkyerennede ne den?**

Mmogya mmroso, dwonsomu asikire yare ne mpen pii mu no w'oabofra a owo yafunu mu no entumi enyin yie. Ano aduru ne se wobema w'oanan aye ntiantia wo klinik a ehwe apemfo.

**Ano aduru/N'ayaresa ne den?**

Ehia se dokita ani di mmea a eyare pre-eclampsia mmer nyinaa. Eyi koso wo ayaresabea anaa klinik. Wobehwe wo na woammawo nnuru a ebe bre wo mogya mmoroso ase.

**Dokitafo wo ano aduru?**

N'ayeresa wo awo akyi pe. Esan nso mma w'awoakyide na edi yare yi ba. Eno nti na mpen pii no mmea a eyare pre-eclampsia taa ya awontem no.

**So wobetumi asan anya yarewa biem anaa?**

Yiw. Mmea binom san nya yarewa biem. Se wotow pre a, preto mpenn aduonu biara wobeya yarewa baako.

**So dokitafo ne apemfosohwefo tumi hu yare wo nyinsen ahyaase anaa?**

Daabi wo saa mmere a yewo mu yimu. Eyi nti na ehia pii se apemfo ma won anan ye ntatia, anaa se wotaa kohwe won nyinsen mu gyinabea wo ayaresabea a ehwe apemfo wo nyinsen akyi no. Yare yi ho adesude a erekoso no mma dokitafo tumi hu apemfo a wobetumi aya yare yi wo nyinse mu ntem.

So wobetumi asiw ano kwan?

Daabi. Debesi saa mmere yi, hwee niho wobetumi aye de asiw yare ano kwan. Dokitafo ne ayaresa adwumayefo bi nom ghedi se se wofa aspirin nketenketete a eboa. Nya nhweso fi dokitafo ho ansa na woafa aspirin yi.

Den na emmea a ayare pre-eclampsia betumi de aboa wonho?

Hwehwe afutu fa yarewa yi ho fi dokita anaa ayaresabea dwumafo a ewo ho nimdii ho. Mma w'oanan nye ntiatia wo wo awo akyi nhwee mu. Hye no nso na mentomi saa awo akyi nhwee yi mu. Se wohu yare yi ho nsenkyernede biara a, bo wo dokita anaa ampefo hwesofo maame amanee.

Nsenkyerede a ehia se wohye no nso

- Tipae denden anaase asoroben a wonom tipae aduru a ennyae
- Woani so yewo wisiwisi anaa aniso bribri, woani so twa gya anaa eye wo se wohu ayinam anaa kanea nketenketete
- Honammu yaw wo wonnfe dompe mu ne titriw wonfe ase wo wonsa nifaso
- Wobefe ( ennye anopa abonofa ne ofe a ewo nyafunu fa mu)

Se wohia adesuada nsem anaa mmoa a defa yare 'pre-eclampsia ho a, fre ACTION ON PRE-ECLAMPSIA ahomatorofo mmoabea wo 0208 427 4217

Action on Pre-eclampsia  
The Stables, 80B High  
Street Evesham  
Worcestershire  
WR11 4EU

Email: [info@apcc.org.uk](mailto:info@apcc.org.uk)

[www.apcc.org.uk](http://www.apcc.org.uk)

Registered Charity No: 1013557  
Registered Company No: 2736320

## Nea enti a eho hia se dokitafo hwe wo mmogya mmoroso ne ndwonso wo nyinsen mu

Ehia se dokitafo hwe apemfo mmogya mmoroso ne dwonso wo mmere biara a wobeko yaresabea. Nsesae tae ba wo apemfo mmogya mmoroso ne dwonso mu wo nyinsen mu, Eyi kyere yare pre-eclampsia nsenkyerenede a ebetumi ama wo opemfo ne woba no ayare. Ayaresabea nsrhwe mmere ntiatia boa bo moho ban fi yare yi ho.

### Eden ne mmogyammoroso?

Mmogya mmoroso ye ahooden a w'oakoma de mmogya ko wohanmu. Wosuwsuw wo w'oabati. Ayaresabea adwumayefo susuwo mmogya ahooden a wokyerew no ahorow abien. Nea edi kan a esan ye abien no mu nea eso no kyere ahooden a w'oakoma bo pari pari. Nea etoso abien no kyere ahooden wo akomabo pari pari ntammu. Mmogya ahooden gyanabea di nsesa wo nipa ahorow mu. Etaa sesa wo mmere ko a wosusuwi ne adwuma a na onipa no reye. Dokitafo a ewo ho nimdii kyere se soro de 110 ne ase de 70 anaa se 110/70 anaa 120/80 ye mmogya ahooden gyanabea papa.

### Mmogya ahooden wo nyinsen mu.

W'oapemfo hwesofo anaa dokita behwe wo mmogya ahooden wo nyinsenmu ayaresabea nsra a edi kan. Eyi akyi no wobehwe wo mmere biara a wobeko nsrahwe.

### Esekyere ben na ewo mmogya ahooden a ekoosoro mu?

Adwendwen, abrabomu ohaw ne adwumaye betumi ama womogya ahooden ako soro mmeretia bi. Se saa gyanabea yi kokye a, ebutumi akoba se worebeya yare pre-eclampsia. Se wommogya ahooden koo beye 140/90 ne akyiri a, ebahaw wo dokitafo ne apemfo hwesofo. Eba no saa a, ewo se witaa hwe wo mmere ntiatia mu. Mmerer biara a wobehwe wo no ehia se wohwe wodwonso nso. Wohwe dwonso hwehwe asikire 'protein' gyanabea.

### Dwonso nhwee de hwehwe asikire-'protein' gyanabea.

Wo dwonso gyanabea kyere dokitafo w'oahooden gyanabea wo nyinsen mu. Ewo se wotaa hwe seanye biara woanya yarewa bi anaa. Ehia se wohwe wodwonso mmere biara a wobeko wo ayaresabea nsrahwe

### Dwonso gyanabea nsohwe te den?

Wo apemfo hwesofo anaa dokita de nwoma a w'oa twetwa no tiaa (dipstick) beto wodwonso a w'oadowonso foforo mu. Se oyi nwoma yi a, eb e kyere woasikire gyibabea wo dwonso no mu. Wosusuwo no wo +. Wobehu se asikire wo dwonso nu a. Se wuhu ketewa bi a, wobetweer no eye 'trace.' Eyi nye ayamhyehyede biara. Se ekoye pii a, + no bedooso.

### Se wuhu 'protein' a eden na ebese?

Se wohwesofu kuhu 'protein' baako + ne akyiri anaa mmogya mmoroso yare a, na woyare pre-eclampsia a ekyere se wobehia nhweso soronko. Wobehwehwe wo mogyamu ahwehwe yarewa ahorow womu. Se wuhu nyarewa yi na woma wo an o nuru a, w'oasikire wo dwonso mu be fi mu a emma wo nhia nhweso soronko biem.

## Se woya pre eclampsia yare

### Yare yi ne wo gynabea

Se wokoda ayaresebea a, wotaa ahwe wo mmogya ahooden ne dwonso mmerr ntiantia. Se wo mmogya ahooden kodo 160/100 ne akyiri a, wobe hia nuru a ebebre ano ase. Saa yi entumi nnhaw w'oabofra a owo yafunumu no. Yare pre-eclampsia tumi haw wonipadua mmea pii. Dokitafo behwewhe wo mmrebo, dwea ne mmogya a etumi do pow gynabea. Ewo se dokitafo ne apemfo hwesofo adwumayefo hu se woyare. Eyi bekyere won se yare no ano reye den.

### Yare pre-eclampsia ne woba wo yafunumu.

Pre-eclampsia tumi haw woba a w'oayinsen no no. Dokitafo betaa ahwe no mmere ntiatia se ne nyin nkoso ato sin anaa se woaya yarewa bi wo yafumu anaa. Se apemfo bi nom nya yare yia, won mmofra tumi nya apowmuden wo yafunumu. Se wo dokita kohu se woba no apowmuden gynabea nnye a, obema wo nuru a ebeboa ma w'oawo ntem.

### Woawo mu ne akyiri nsem

Se woyare pre-eclampsia a, mpen pii no dokitafo taa de nnuru ma wo awo nten anaa se wotaw woase gye wo awo ntem-eye 'caesarean.' Se awo kawo a, dokitafo ne apemfo hwesofo mma won ani ko wo ne abofra ho yie. Wo awo akyi no, woayareas taa ye ntem. Etumi ye nnafula, nnaawotwe anaa bosome ne akyiri ansa na wo mmogya ahooden gynabea asan abeye yie. Se woawo koyee nea dokitafo de nuru buae anaa se wotwaa woase a, w'oabofra no behia nhweso soronko. Abofra a ote apow wo nawo akyi taa nya ahoto wo nawo akyi.

### Engyina woneyei so

Pre-eclampsia yare yi nnye ade a abrabo bone anaa papa de ba. Wonntumi nso nsiw ano kwan. Mmogya mmoroso yare a woya wo pre-eclampsia mu nso mmfi abrabo mu ohaw ho adwendwen anaa adwumaye wo nyinsen mmere mu. Se wonya yare yi a, yesre pii se memmua woho fo. Yare no nnye wonfomsol!

### Se woho nfawo a ...

Apemfo pii wo apowmuden wo mmere a wonyare pre-eclampsia. Se wo yare yare a, na ekyere se woanya yarewa yi anaa se ano reye den.

### Nsenkyerede a ehia se wohye no nso

- Tipae denden anaase asoroben a wonom tipae aduru a ennyae
- Woani so yewo wisiwisi anaa aniso bribri, woani so twa gya anaa eye wo se wohu ayinam anaa kanea nketenketete
- Honammu yaw wo wonnfe dompe mu ne titriw wonfe ase wo wonsa nifaso
- Wobefe ( ennye anopa abonofa ne ofe a ewo nyafunu fa mu)

Nsenkyerede a y'abobosoyi nkyere se woayre pre-eclampsia. Yebepese wobo woho ban fi saa yarewa yi ho enti efi naawotwe aduonu anaase bosome anum akyi wo wo nyinsen mu de reko no, ma enye w'oahiasem na kohu wodokita anaa apemfo hwesofo dwumani.

Se wosan ehia adesuade anaa nsemmisa foforo bi wo anoyi a, kyerew yen wo:

Action on Pre-Eclampsia

105 High Street

Evesham, Worcestershire, WR11 4EB

e-mail: [info@apec.org.uk](mailto:info@apec.org.uk)

Registered charity no. 1013557

© APEC 2004-07-12

[www.apec.org.uk](http://www.apec.org.uk)

ACTION ON PRE-ECLEMPSIA ye oman mmoa dwumadi kuw a eboa apemfo a wonyare pre-eclampsia. Action on pre-eclampsia kuw hyehye adesusde ahorow dema ayaresa dwumadifo a wohwe apemfoso ne adokitafo. Ye wo oman ahomatorofo nomma a eye + 208 427 4217.

Se wohia adesuade nsem anaa mmoa a defa yare 'pre-eclampsia ho a, fre ACTION ON PRE-ECLAMPSIA ahomatorofo mmoabea wo 0208 427 4217